Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia Pomorza, PG_00200591		
Kierunek studiów	Etnologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Etnologii Polski i Antropologii Historii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Agnieszka Bednarek-Bohdziewicz	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu
1.Wprowadzenie studentów w problematykę zróżnicowania etnicznego i kulturowego Pomorza i jego uwarunkowaniami 2. Zaznajomienie studentów z determinantami i specyfiką kulturową grup etnicznych i mniejszości narodowych na Pomorzu 3. Kształtowanie umiejętność nawiązywania kontaktu z przedstawicielami mniejszości etnicznych i narodowych na Pomorzu 4. Kształtowanie podstaw do dialogu międzykulturowego

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOL3_W08] Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla różnych szkół w etnologii i antropologii kulturowej	_W08 Zna i rozumie metody analizy wytworów kulturowych Pomorza właściwe dla różnych szkół w etnologii i antropologii kulturowej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_W02] Ma zaawansowaną i szczegółową wiedzę dotyczącą terminologii, teorii i metodologii z zakresu nauk o kulturze i religii (w zakresie etnologii i antropologii kulturowej)	_W02 Ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu nauk o kulturze i religii (w zakresie antropologii Pomorza)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_W04] Ma zaawansowaną wiedzę o procesach etnicznych na świecie i fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji	_W04Ma uporządkowaną tematycznie wiedzę o procesach etnicznych Pomorza oraz rozumie znaczenie promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego regionu	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ETNOL3_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach etnologicznej wiedzy o kulturze polskiej, europejskiej i pozaeuropejskiej	_W03 Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą kultury grup regionalnych i mniejszości narodowych Pomorza	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_U07] Umie interpretować wytwory kulturowe za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym	_U07 Umie interpretować wytwory kulturowe występujące na Pomorzu za pomocą typowych metod interpretacji stosowanych w etnologii i antropologii	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_U06] Potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej	_U06 Potrafi rozpoznawać i analizować kulturę materialną, symboliczną i społeczną grup regionalnych Pomorza	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_U05] Potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi etnologii i antropologii kulturowej	_U05 W badaniach antropologicznych Pomorza potrafi posługiwać się ujęciami teoretycznymi i pojęciami właściwymi etnologii i antropologii kulturowej	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_K07] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	_K07 Ma świadomość dziedzictwa kulturowego Pomorza oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K08] Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym	_K08 Uznaje i szanuje różne punkty widzenia związane z pochodzeniem narodowym i kulturą	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	1.Historyczno - kulturowe determinanty formowania współczesnego społeczeństwa pomorskiego; najważniejsze wydarzenia w historii Pomorza i ich wpływ na kulturę oraz życie mieszkańców; struktura wyznaniowa, językowa, narodowa Pomorza do 1945 r. 2.Pomorze Wschodnie po II wojny światowej- wysiedlenie ludności niemieckiej, migracje, pochodzenie terytorialne i etniczne nowych mieszkańców Pomorza; powojenna polityka narodowościowa na Pomorzu po 1945 r. 3.Badania etnologiczne na Pomorzu w XIX i XX wieku badacze, publikacje, osiągnięcia; prekursorzy badań etnologicznych; niemieccy, kaszubscy, polscy badacze języka i kaszubskiej w XIX w. i pocz. XX w.; Pomorze w badaniach etnologów polskich w dwudziestoleciu międzywojennym; badacze i paradygmanty w badaniach etnologicznych Pomorza po 1945 r. 4-8. Regionalizacja etnograficzna Pomorza ziemie dawne: Kaszuby wraz z regionem słowińskim, Bory Tucholskie, Kociewie, Powiśle charakterystyka i przemiany kultur regionalnych; kontynuacja, rekonstrukcja, wynajdywanie dziedzictwa. 9-10 Tereny postmigracyjne - ziemie nowe ziemia człuchowska, ziemia lęborska, ziemia słupska; nowe społeczeństwo i jego specyfikach; charakterystyka etnograficzna; proces (re)konstrukacji tożsamości na terenach postmigracyjnych. 11-12 Mniejszości narodowe na Pomorzu dawniej i współcześnie i ich charakterystyka; Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie, Litwini, Romowie, Ormianie; Żydzi na Pomorzu ich d zieje i kultura. 13. Kultura tradycyjna jako produkt turystyczny- szansa na przetrwanie czy zagrożenie; zintytucjonalizowane zabiegi wokół kultury tradycyjnej Pomorza wpisy na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, rekonstrukcje, wynajdywanie dziedzictwa. 14-15. Pokaz filmów o tematyce pomorskiej
Wymagania wstępne i dodatkowe	

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Obecność i aktywne uczestnictwo w zajęciach	51.0%	20.0%
Odpowiedź pisemna na pytania / zagadnienia podane na egzaminie	51.0%	80.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

1.Mirosław Golon, Żydzi, *Ukraińcy, Rosjanie, Białorusini i Cyganie na Pomorzu Gdańskim po II wojnie światowej* [w:] *Mniejszości narodowe i wyznaniowe na Pomorzu w XIX i XX wieku,* pod red. M. Wojciechowskiego, Toruń 1998.

2.Anna Kwaśniewska, *Badania etnologiczne na Kaszubach i Pomorzu Wschodnim w XIX i XX w. Ludzie, instytucje, osiągnięcia badawcze*, Gdańsk 2009.

2. Cezary Obracht-Prondzyński, *Kaszubi miedzy dyskryminacją a regionalną podmiotowością,* Gdańsk 2002.

3. *Pomerania ethnica mniejszości narodowe i etniczne na Pomorzu Zachodnim*, pod red. Marzeny Giedrojć j Janusza Mieczkowskiego, Szczecin 1998.

4. *Pomorze trudna Ojczyzna?* red. A. Sakson, Poznań 1996.

5.Hieronim Rybicki, *Nazywano ich Słowińcami*, Słupsk 1995; cz. II, *Wybór źródeł*, Gdańsk-Wejherowo 2003.

	Uzupełniająca lista lektur	1.Bogdan Matławski, *Kultura ludowa i jej przemiany na Pomorzu Zachodnim w latach 1970-2009,* Szczecin 2011. 2.Janusz Mieczkowski, Żydzi, *Niemcy i Ukraińcy na Pomorzu Zachodnim w latach 1945-1956. Liczba, położenie i działalność polityczna*, Szczecin 1994. *3.W starej i nowej ojczyźnie. Mniejszości narodowe w Gdańsku po II wojnie światowej*, red. I. Hałagida, Gdańsk 1997.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Przemiany struktury etniczno- narodowościowej Pomorza w XIX i pocz. XX w. Zmiana struktury etniczno - narodowościowej Pomorza po II wojnie światowej. Historyczne uwarunkowania odrębności kulturowej Pomorza. Grupy etniczno-regionalne i "wyspy kulturowe" na Pomorzu.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.